

Dijital Çağda Göçmenlerin Sosyal Uyum Süreci: Yeni Medyanın Gücü ve Eşitsizliklerin Derinleşmesi

Barış Çağırkan¹

ÖZET

Günümüzde dijitalleşme, göçmenlerin dil öğrenme, iş gücü piyasasına uyum ve sosyal ağlarını genişletme süreçlerinde önemli rol oynamaktadır. Dil öğrenme uygulamaları ve çevrimiçi eğitim platformları, göçmenlerin ev sahibi toplumla daha hızlı ve etkili bir etkileşim kurmasına olanak tanımakta ve bu durum sosyal uyum sürecini etkilemektedir. Ancak, dijital teknolojilere erişimde yaşanan eşitsizlikler, göçmen gruplar için sosyal uyum sürecini zorlaştırabilmektedir. Eşitsizlikler sonucunda artan dijital uçurum, göçmenlerin iş gücü piyasasına katılımı ve eğitim olanaklarına erişimini engelleyebilmektedir. Ayrıca, yeni medya araçları ile hızla yayılan önyargılı/manüpülatif haberler ve nefret söylemleri, göçmenlerin marjinalleşmesine ve toplumdan dışlanmasına yol açabilmektedir. Bu çalışma, yeni medya araçlarının göçmen grupların sosyal uyum sürecinde oynadığı rolü incelemektedir. Çalışmada, dijital eşitsizliklerin yarattığı olumsuz durum ve yeni medya kullanımının sorumlu bir şekilde yönetilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Dijital politikaların stratejik bir şekilde geliştirilmesi ve yeni medya araçlarının göçmenlerin sosyal uyum süreçlerini hızlandıracak biçimde tasarlanarak kullanılması, sosyal uyum sürecinin daha etkili ve sürdürülebilir bir şekilde gerçekleşmesine katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Göçmen, Yeni Medya, Sosyal Uyum, Dijitalleşme.

The Social Coherence Process of Immigrants in the Digital Age: The Power of New Media and the Deepening of Inequalities

ABSTRACT

Today, digitalisation plays an important role in immigrants' language learning, labour market adaptation, and social network expansion processes. Language learning applications and online education platforms allow immigrants to interact with the host society more quickly and effectively, which affects the social coherence process. However, inequalities in access to digital technologies can make the social coherence process more difficult for immigrant groups. The increasing digital divide as a result of inequalities can prevent immigrants from participating in the labour market and accessing educational opportunities. In addition, biased/manipulative news and hate speech that spread rapidly through new media tools can lead to marginalisation and exclusion of immigrants from society. This study examined the role of new media tools in the social coherence process of immigrant groups. The study emphasises that the negative situation created by digital inequalities and the need to manage new media use responsibly. The strategic development of digital policies and the design and use of new media tools to accelerate immigrants' social coherence processes can contribute to a more effective and sustainable social coherence process.

Keywords: Immigrant, New Media, Social Cohesion, Digitalisation.

¹ İletişim Yazarı: baris.cagirkan@idu.edu.tr, Doç. Dr., İzmir Demokrasi Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, ORCID: 0000-0002-0013-1831.

1. GİRİŞ

Göç, insanlık tarihinin en önemli sosyal, ekonomik ve kültürel olgularından biri olarak karşımıza çıkmaktadır. İnsanlar, tarih boyunca farklı nedenlerle doğdukları toprakları terk ederek farklı yaşam alanlarına göç etmiştir. Bu hareketlilik, bireylerin ve toplulukların yaşamlarını şekillendirirken, toplumların demografik, kültürel, siyasal ve ekonomik yapısını derinden etkilemiştir. Özellikle 20. yüzyılın sonlarından itibaren küreselleşmenin etkisiyle göç hareketliliği daha da yaygın hale gelmiş, sınırların ekonomik, kültürel ve sosyal anlamda geçirgenliği artmıştır (Castles ve Miller, 2009). Birleşmiş Milletler Uluslararası Göç Örgütü (IOM) verilerine göre, günümüzde dünya genelinde 281 milyon uluslararası göçmen bulunmakta ve yerinden edilenlerin sayısı yaklaşık 117 milyona ulaşmıştır (IOM, 2024). Bu veriler, göç olgusunun küresel ölçekte ne kadar geniş bir etki alanına sahip olduğunu ve modern toplumların karşılaştığı en önemli sosyoekonomik ve politik meselelerden biri haline geldiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Göç süreci, yalnızca bireylerin yeni yaşam alanlarına uyum süreçlerini değil, aynı zamanda ev sahibi toplumların göçmen gruplarla kurduğu ilişkiye bağlı olarak sosyal yapısını, ekonomik dinamiklerini ve kültürel çeşitliliğini etkilemektedir. Göçmen grupların sosyal etkileşim süreçleri ile ev sahibi topluma uyum sağlaması yalnızca bireysel uyum çabalarıyla sınırlı değil; aynı zamanda sosyal, kültürel ve ekonomik uyumu da kapsamaktadır. Artık günümüzde göçmenlerin ev sahibi toplumla bütünleşmesi, ev sahibi toplumun normlarına uyum sağlamalarını değil, aynı zamanda göçmenlerin kendi kültürel kimliklerini belli ölçüde koruduğu karmaşık bir süreçtir. Bu bağlamda, göçmen grupların yerleşik toplumla bütünleşmesi hem bireysel yetkinliklerine hem de ev sahibi toplumun sunduğu fırsatlara ve uyguladığı sosyal uyum ve bütünleşme politikalarına bağlıdır (Portes ve Rumbaut, 2001). Örneğin yerinden edilme ve zorunlu göç gibi durumlar, göçmenlerin sosyal uyum süreçlerini daha karmaşık hale getirmekte; bu nedenle göçün yönetimi ve sosyal uyum politikalarının geliştirilmesi hem ulusal hem de küresel düzeyde önemlidir. Dolayısıyla, göçmenlerin sosyal uyum ve bütünleşme süreci bireysel ve toplumsal düzeyde karşılıklı bir etkileşimin sonucudur.

Yeni medya, göçmen grupların sosyal uyum süreçlerinde kritik bir rol üstlenmektedir. Dijital platformlar aracılığıyla göçmenler, hem ev sahibi toplumun kültürel yapısını ve dilini öğrenme fırsatı elde etmekte hem de kendi kültürel kimliklerini koruma imkânına sahip olmaktadır. Sosyal medya ve diğer dijital araçlar, göçmenlerin dil edinimlerini, iş gücü piyasasına uyumlarını ve sosyal ağlar oluşturmalarını hızlandırarak, ev sahibi topluma daha etkin bir şekilde uyum sağlamalarını sağlamaktadır. Bununla birlikte, göçmen grupların dijital dünyada karşılaşılan zorluklar da söz konusudur. Örneğin dijital eşitsizlikler ve sosyal medyada yayılan nefret söylemleri, göçmen grupların sosyal uyum süreçlerini olumsuz etkileyebilmektedir. Bu nedenle, yeni medya platformları göçmen gruplar için hem fırsatlar sunan hem de dikkatli bir şekilde yönetilmesi gereken bir alan olarak ön plana çıkmaktadır. Bu çalışmanın amacı, göçmen grupların ev sahibi topluma sosyal uyum süreçlerinde yeni medyanın oynadığı rolü incelemektir. Özellikle

dijitalleşmenin ve yeni medya araçlarının göçmenlerin sosyal, kültürel ve ekonomik uyum süreçlerine etkisi ele alınmaktadır.

2. GÖÇMEN GRUPLARIN SOSYAL UYUM DİNAMİKLERİ

Göçmenlerin yeni bir topluma başarılı bir şekilde bütünleşmesi, sosyal, kültürel ve ekonomik boyutları içeren sağlıklı ve sürdürülebilir bir sosyal uyum sürecine bağlıdır. Bütünleşmesi sürecinin etkin bir şekilde gerçekleşmesi yalnızca bireysel çabalara dayalı bir süreç olmamakla birlikte, göçmenlerin çeşitli bireysel özellikleri ve faktörleri de bu sürecin başarısında önemli bir rol oynamaktadır. Ager ve Strang'ın (2008) sosyal uyum modeli, bütünleşmenin sadece bireysel değil, aynı zamanda toplumsal düzeyde de işleyen bir süreç olduğunu vurgulamaktadır. Göçmen grupların sosyal uyum dinamiklerinden biri olan dil öğrenimi, göçmenlerin yeni topluma uyum sağlamasında kritik bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Yeterli dil becerisine sahip olmayan göçmenler, iş gücüne katılım, eğitim olanaklarına erişim ve sağlık hizmetlerinden yararlanma gibi temel hizmetlerden yararlanmakta zorluk yaşamaktadır (Adsera ve Pytlikova, 2016). Ev sahibi toplumun dilini öğrenememe durumu, göçmenlerin sosyal dışlanma riskiyle karşı karşıya kalmalarına ve sosyal izolasyon yaşamalarına sebep olabilmektedir. Bu durum, göçmenlerin ev sahibi toplumda kalıcı bir yer edinmelerini engelleyerek, kendilerini toplumun bir parçası olarak hissedememelerine neden olabilir (Dustmann ve Fabbri, 2003).

Göçmenlerin sosyal uyum ve bütünleşme sürecinde etkili olan önemli faktörlerden biri de eğitim düzeyidir. Yüksek eğitim seviyesine sahip göçmenler, iş gücü piyasasında genellikle daha avantajlı bir konumda bulunmakta ve sosyal uyum süreçleri daha hızlı ilerlemektedir. Eğitim düzeyi, göçmenlerin mesleki yeterliliklerini artırmalarına, iş olanaklarına daha kolay erişmelerine ve topluma aktif bir şekilde katkıda bulunmalarına imkân tanımaktadır. Bu sayede, eğitim düzeyi yüksek olan göçmenler, iş gücüne daha kolay entegre olmakta ve sosyal ağlarını daha hızlı geliştirebilmektedir. Buna karşın, düşük vasıflı ya da sınırlı eğitim seviyesine sahip göçmenler, iş bulma ve sosyal çevre oluşturma konusunda zorluklar yaşamaktadır. Bu durum, bütünleşme süreçlerini yavaşlatarak sosyal uyumlarını güçleştirmektedir (Portes ve Rumbaut, 2001). Bu durum, eğitim düzeyi düşük olan göçmenlerin sosyoekonomik açıdan dezavantajlı bir konuma düşmesine neden olabilmektedir.

Toplumsal kabul, göçmenlerin yeni bir topluma bütünleşme sürecinde merkezi bir öneme sahiptir. Ev sahibi toplumun, göçmenleri sosyal, ekonomik ve kültürel yaşama dahil etme konusundaki tutumu, bu sosyal uyum ve bütünleşme süreçlerinin başarısını büyük ölçüde şekillendirmektedir. Özellikle göçmenlere yönelik kapsayıcı politikaların geliştirilmesi, göçmenlerin toplumsal kabul görmelerini kolaylaştırmakta ve sosyal uyum süreçlerini hızlandırmaktadır (Castles, De Haas ve Miller, 2014). Ev sahibi toplumun göçmenlere sağladığı eğitim olanakları, iş gücüne erişim fırsatları ve sosyal destek hizmetleri, göçmenlerin sosyal uyum sürecinde karşılaştıkları engellerin aşılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Göçmenlerin toplumsal bütünleşmesi hem bireysel yetkinliklerine hem de

ev sahibi toplumun fırsat eşitliği sağlayan politikalarının etkinliğine bağlı olarak şekillenmektedir.

Medya, göçmenlerin sosyal uyum süreçlerini etkileyen temel dinamiklerden biri olarak öne çıkmaktadır, zira medya, toplumun göçmenlere yönelik algısını hem yansıtan hem de şekillendiren bir güce sahiptir. Göçmenlerin medyada nasıl temsil edildiği, toplumun göçmenlere dair algı ve tutumları üzerinde doğrudan etkili olmaktadır. Özellikle günümüzde yeni medya araçları ve dijital platformlar, göçmenlerin ev sahibi toplumla etkileşimlerinin yönünü belirlemekte ve kökenlerinden getirdiği farklılıkların koruması sürecinde önemli rol üstlenmektedir. Bu platformlar, göçmenlere hem ev sahibi toplumun kültürel yapısını ve dilini öğrenme fırsatı sunarken aynı zamanda kültürel kimliklerini sürdürmelerine olanak tanımaktadır (Komito, 2011). Özellikle sosyal medya, göçmenlerin ev sahibi toplumla daha hızlı etkileşim kurmasını sağlayarak, dil öğrenimi, iş bulma ve toplumsal ağlarını genişletme gibi temel ihtiyaçlarını karşılamada önemli bir araç olarak öne çıkmaktadır.

3. SOSYAL UYUM TEORİLERİ

Göç ve uyum süreçleri, birçok disiplinin araştırma konusu olan, çok katmanlı ve karmaşık bir olgudur. Sosyoloji, psikoloji, ekonomi ve antropoloji gibi disiplinler, göçmenlerin yeni bir topluma uyum sağlama süreçlerini farklı perspektiflerden ele alarak bireysel, toplumsal ve yapısal faktörlerin önemini vurgulamaktadır. Sosyal uyum teorileri, bireylerin ya da grupların ev sahibi toplumun normlarına, değerlerine ve kültürel yapısına nasıl uyum sağladığını açıklayan çeşitli teorik çerçeveler sunmaktadır. Bu teoriler, göçmenlerin ev sahibi toplumla olan etkileşimlerini, karşılaştıkları engelleri ve bu süreçte sosyal uyumlarının nasıl gerçekleştiğine odaklanır. Sosyal uyumun sürecinin başarılı bir şekilde gerçekleşmesi, bireysel ve yapısal faktörlerin etkileşimiyle mümkün olmaktadır. Dolayısıyla, sosyal uyum teorileri, göçmenlerin sosyal uyum sürecinde etkili olan değişkenleri anlamaya çalışırken, toplumsal yapıları, politikaları ve bireysel deneyimleri de kapsamlı bir şekilde değerlendirmektedir.

Göçmenlerin sosyal uyum süreçlerini anlamada önemli bir teorik çerçeve sunan yaklaşımlardan biri John W. Berry'nin (1997) geliştirdiği *Kültürel Uyum Modeli*'dir. Berry'nin modeli, göçmenlerin yeni bir kültüre uyum sağlama süreçlerinde iki temel soruya verdikleri yanıtlarla şekillenir: "*Kendi kültürlerini koruma isteği var mı?, Yeni kültürle etkileşim ve ilişki kurma arzusu taşıyorlar mı?*" (Berry, 1997). Bu sorulara verilen yanıtlar, göçmenlerin dört farklı uyum stratejisinden birini benimsemelerine yol açar: Asimilasyon, ayrışma, entegrasyon ve marjinalleşme. Bu stratejiler, göçmenlerin kendi kültürel kimlikleri ile yerleştikleri toplumun kültürel normları ve değerleri arasındaki etkileşimleri açıklamak için kullanılmaktadır. Asimilasyon, bireylerin veya grupların kendi kültürel kimliklerini ve özelliklerini büyük ölçüde terk ederek yeni bir kültüre tamamen uyum sağlamaları anlamına gelirken; bütünleşme stratejisi, bireylerin kendi kültürel kimliklerini korurken aynı zamanda yeni kültürle aktif bir etkileşim içinde olmasını ifade eder. Bu strateji, bireyin hem kendi kültürünü muhafaza etmesini hem de yeni topluma uyum

sağlamasını olanak tanıyan bir süreç olarak tanımlanmaktadır. Ayrışma stratejisi, göçmenlerin ev sahibi toplumun kültürel normlarını reddederek kendi kültürlerine sıkı sıkıya bağlı kalmalarını ifade ederken, marjinalleşme ise hem göçmenlerin kendi kültürel kimlikleriyle hem de ev sahibi toplumla anlamlı bir bağ kuramadığı durumu açıklamaktadır. Berry'nin kültürel uyum modeli, göçmenlerin uyum süreçlerinin dinamik ve çok yönlü doğasını vurgulayan, bu süreçleri etkileyen bireysel ve toplumsal faktörleri analiz eden kapsamlı bir teorik çerçeve sunmaktadır.

Asimilasyon, göçmenlerin sosyal uyum süreçlerinde kendi kültürel kimliklerini ve değerlerini terk ederek ev sahibi toplumun kültürel normlarını, değerlerini ve yaşam biçimini benimsemeleri anlamına gelir. Sosyal uyumun en radikal biçimi olarak görülen bu süreç, göçmenlerin kendi dil, gelenek ve kültürel pratiklerinden vazgeçerek ev sahibi toplumun bir parçası haline gelmelerini hedefler. Asimilasyon, göçmenlerin toplumsal kabul görmesini ve ev sahibi toplumun sosyal, ekonomik ve politik yapısına uyum sağlarken, aynı zamanda bireyler için kimlik ve aidiyet sorunlarına neden olabilecek karmaşık bir süreci de beraberinde getirebilir. Gordon'un (1964) klasik asimilasyon modeli, göçmenlerin zamanla ev sahibi toplumun normlarına ve yapısına uyum sağlayarak sosyal ve ekonomik bütünleşme sağlayacaklarını öngörür. Bu bağlamda, asimilasyon, ev sahibi toplumun homojen yapısını koruma amacı taşıyan bir süreç olarak, kültürel çeşitliliği zayıflatma ve göçmenlerin kimlik inşa süreçleri üzerinde olumsuz etkiler yaratma potansiyeline sahiptir. Modern yaklaşımlar asimilasyon sürecinin her zaman gönüllü bir şekilde gerçekleşmediğine ve göçmen gruplar için kimlik ve aidiyet krizlerine yol açabileceğine vurgu yapmaktadır (Portes ve Rumbaut, 2001). Özellikle, Portes ve Zhou'nun (1993) segmentli asimilasyon teorisi, göçmenlerin toplumla bütünleşme süreçlerinin homojen olmadığını ve farklı sosyoekonomik gruplarda farklı biçimlerde gerçekleştiğini savunur. Bu yaklaşıma göre, bazı gruplar başarılı bir şekilde asimile olurken, bazı gruplar marjinalleşme veya alt kültürel gruplara çekilme riskiyle karşı karşıya kalabilir. Asimilasyonun bu farklı boyutları, göçmenlerin yeni bir toplumla etkileşim süreçlerinde karşılaştıkları zorlukları ve fırsatları daha kapsamlı bir şekilde analiz etmeyi gerektirmektedir.

İşlevsel asimilasyon kavramı, göçmenlerin ekonomik bütünleşmesine karşın sivil ve politik alanlardan dışlanmalarını ifade eden bir yaklaşım olarak karşımıza çıkmaktadır (Laubenthal, 2023). Bu yaklaşımda, göçmenler iş gücü piyasasına katılabilme imkânına sahip olmalarına rağmen, sivil ve siyasi katılım haklarından mahrum bırakılmaktadır. Bu durum, göçmenlerin toplumsal yaşamlarının dar bir alana sıkışmasına, yasal statülerindeki belirsizlik nedeniyle toplumdaki dışlanmalarına ve ayrımcılıkla karşı karşıya kalmalarına yol açabilmektedir. Sivil ve politik katılımın dışına itilmiş olan göçmenler, göçün üzerinden uzun yıllar geçmesine rağmen ekonomik ve sosyal dezavantajlar yaşamaya devam etmektedir (Rudiger ve Spencer, 2003, s. 3). Bu bağlamda, işlevsel asimilasyon yaklaşımı, göçmenlerin karşılaştığı sosyal dışlanma ve ayrımcılık sorunlarını derinleştirmekte ve hakim toplumun üyelerinin göçmenlere karşı geliştirdiği olumsuz

tutumları (toplumda ortaya çıkan sosyal problemlerin nedeni olarak göçmenlerin günah keçisi ilan edilmesi gibi) daha da pekiştirmektedir (Saggar ve diğerleri, 2012, s. 20).

Berry ve arkadaşlarının (1987) geliştirdiği kültürel uyum stresi kavramı, bireylerin farklı bir kültüre uyum sağlama süreçlerinde karşılaştıkları sosyal, psikolojik ve fizyolojik değişimlerin toplumsal bağlam ve yapılarla doğrudan ilişkili olduğunu vurgulamaktadır. Kültürel uyum stresi, bireylerin yeni bir kültürel ortamda varlık göstermeye çalışırken maruz kaldıkları zorluklarla ve bu sürecin sağlık üzerindeki etkileriyle bağlantılıdır. Bu stresin temel belirtileri arasında zihinsel sağlık sorunları (örneğin kafa karışıklığı, anksiyete ve depresyon), marjinalite ve yabancılaşma duyguları ile kimlik karmaşası yer almaktadır. Göçmenlerin sosyal uyumu, kültürel ve toplumsal engellerin aşılmasına, sosyal destek mekanizmalarının güçlendirilmesine ve ev sahibi toplumla bütünleşmelerine bağlıdır. Sosyal destek mekanizmaları, bireylerin sosyal ağlara katılımını artırarak ve toplumsal bağları güçlendirerek göçmen grupların sosyal uyum süreçlerini hızlandırmakta önemli rol oynamaktadır. Ancak, toplumsal bağların zayıflaması, sosyal izolasyon veya marjinalleşme gibi durumlar, göçmen grupların uyum sürecini zorlaştırarak stres seviyelerinin artmasına neden olabilir.

Eritme potası (melting pot), Amerikan toplumunda etnik, dini ve ulusal kimliklerin bir pota içinde harmanlanarak yeni bir Amerikan kimliği oluşturulmasını ifade eden metaforudur. Bu yaklaşım, farklı kültürleri bir araya getirerek bu kültürleri hakim toplumun değerleriyle bütünleştirmeyi amaçlamaktadır. Eritme potası kavramı, genellikle Amerikanlaşma süreciyle ilişkilendirilmekte ve bu sürecin simgesi olarak değerlendirilmektedir (Maddern, 2013). Genel anlamda eritme potası teorisi, asimilasyon ve kültürel çoğulculuk modellerine bir alternatif olarak, farklı altkültür gruplarının hakim toplum yapısı içerisinde ortak bir kimlik (baskın toplumun kimlik algısı) altında birleşmesini ve toplumsal bütünleşmeyi hedeflemektedir (Park, 2003). Bu yaklaşım, göçmenlerin etnik ve kültürel kimliklerini terk ederek baskın ulusal kimliğe entegre olmalarını öngörmektedir. Eritme potası teorisi sıklıkla Robert E. Park'ın asimilasyon çalışmalarıyla ilişkilendirilse de, Park'ın görüşleri bu metafordan daha karmaşık bir yapıya sahiptir. Robert E. Park (1914), asimilasyonu, bireylerin ve grupların zamanla daha geniş sosyal yapılarla bütünleştiği dinamik bir süreç olarak tanımlamıştır. Bu bağlamda, eritme potasının öne sürdüğü gibi etnik özelliklerin tamamen ortadan kalkacağı fikrine karşı çıkarak, kültürel kimliklerin asimilasyon süreci boyunca devam edebileceğini vurgulamıştır (Kivisto, 2004).

Eritme potası teorisinin, özellikle Amerika Birleşik Devletleri gibi çok etnikli liberal demokrasilerde toplumsal birlik, çeşitlilik ve etnik ilişkiler üzerindeki etkileri hala tartışılmaktadır. Bazı araştırmacılar eritme potası teorisinin toplumsal bütünleşme sürecini fazlasıyla indirgemeci bir bakış açısıyla ele aldığını ve baskın kültür ile altkültürlerin yaşadığı sosyal uyum süreçlerini göz ardı ettiğini savunmaktadır (Berray, 2019; Kamali, 1999). Kültürel farklılıkların göçmenler üzerindeki ayrımcılığı yeniden canlandığı ve eritme potası metaforunun bütünleşme süreçlerini ne derece etkili bir şekilde açıklayabildiği, akademik tartışmaların önemli bir konusu olarak öne çıkmaktadır (Cutler ve diğerleri, 2008; Berumen, 2019; Kivisto, 2004; Park, 2003). Buna ek olarak, bireylerin

benzer etnik veya kültürel gruplarla etkileşimde bulunma eğilimleri, sosyal uyum ve bütünleşme süreçleri için sınırlayıcı bir faktör oluşturmakta ve bu süreçlerin tam anlamıyla gerçekleşmesini güçleştirmektedir (Brueckner ve Smirnov, 2007). Bu durum, eritme potası modelinin, günümüzün daha karmaşık ve çok katmanlı toplumsal kimlik dinamiklerini ya da farklı kültürlerin özgün sosyal uyum deneyimlerini yansıtmakta yetersiz kaldığını göstermektedir. Dolayısıyla, kapsayıcılığı esas alan sosyal uyum modellerinin, göçmen grupların sosyal uyum ve bütünleşme süreçlerini daha etkili bir şekilde destekleyebileceği ileri sürülmektedir.

Salata kasesi teorisi, eritme potası teorisinin aksine, asimilasyon yerine kültürel çoğulculuğu destekleyen metafor olarak ortaya çıkmıştır (Berray, 2019; Bikales ve Imhoff, 1988). Bu teori, farklı kültürel unsurların kökenlerinden getirdikleri kimlik ve değerlerden tamamen vazgeçmeden bir arada var olabileceğini savunur. Bireylerin köken kültürlerini koruyarak aynı zamanda hakim topluma sosyal uyum sağlamalarını teşvik eder (Grunfeld, 1985). 1960'larda siyah onur hareketinin etkisiyle öne çıkan salata kasesi modeli, Amerika Birleşik Devletlerini, her etnik grubun kendi kültürel özelliklerini belli ölçüde koruduğu ve sürdürdüğü, ancak birlikte bir 'toplum' oluşturduğu bir yapı olarak görür (Bikales ve Imhoff, 1988). Salata kasesi modeli, göçmen grupların bütünleşme süreci konusunda farklı perspektifler sunarak eritme potası teorisini eleştirir. Salata kasesi teorisi, kültürel homojenliğin ekonomik olarak gelişmiş toplumlar için en ideal hedef olmayabileceğine yönelik artan bir farkındalığı yansıtarak, farklı kültürlerin kendi kimliklerini koruyarak bir arada yaşayabileceğini savunur (Grunfeld, 1985). Bu yaklaşım, tam asimilasyon yerine güven inşasını, aidiyet duygusunun güçlendirilmesini ve kültürel çeşitliliğin korunarak topluma katkıda bulunulmasını teşvik etmektedir (Qamar, 2024). Ancak Berray (2019), salata kasesi metaforunun karmaşık sosyal uyum ve bütünleşme süreçlerini fazla basitleştirdiğini ve bu durumun potansiyel olarak ayrımcı politikaların güçlenmesine zemin hazırlayabileceğini belirtmektedir. Ayrıca, Berray (2019), hem salata kasesi hem de eritme potası teorilerinin toplumsal bütünleşme süreçlerini yeterince kapsayıcı bir şekilde ele almadığını ve toplumdaki çeşitliliğin yanı sıra sosyal uyum için gerekli bireysel çabayı göz ardı ettiğini savunmaktadır.

Eritme potası, farklı kültürlerin birleşerek tek bir kimlik altında eridiği bir toplum modelini ifade ederken, salata kasesi modeli ise her kültürün kendi kimliğini koruyarak bir arada var olmasını temsil etmektedir (Irastorza ve Törngren, 2022). Heterojen toplulukların oluşumu; kültürel mesafe, ekonomik teşvikler ve grup büyüklüğü gibi çeşitli faktörlere bağlı olarak şekillenmektedir (Advani ve Reich, 2015). Geleneksel bakış açısı, göçmen grupların baskın toplum yapısı içerisinde asimile edildiği bir eritme potası modelini savunsa da (Hirschman, 1983), yapılan araştırmalar sosyal uyum süreçlerinin çok daha karmaşık bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, altkültür grupları, kökenlerinden getirdikleri farklılıkları korurken hakim toplumla etkileşimleri sonucunda hibrit kimlik ve aidiyet algıları inşa edebilmektedir (Çağrkan, 2016). Bu süreç, göçmen gruplarının kültürel değerlerini sürdürme çabaları ile hakim toplumla kurdukları ilişkiler arasında karmaşık bir dengenin oluşmasına neden olmaktadır. Özellikle megakentlerde, belirli göçmen

gruplarının tercih ettiği mahalleler ve banliyöler arasındaki keskin etnik ve ırksal ayrımlar belirsiz hale gelmekte ve sosyal yapıda yeni etkileşim alanları ortaya çıkmaktadır (Frey, 2011).

Kanada'nın çokkültürcülük politikası, göçmenlerin uyum ve bütünleşme süreçlerinde uluslararası düzeyde örnek gösterilen bir model olarak öne çıkmaktadır. Bu politika, göçmenlerin kültürel kimliklerini ve geleneklerini korumalarına olanak tanırken, aynı zamanda yeni toplumla sosyal, ekonomik ve politik düzeyde güçlü bağlar kurmalarını teşvik etmektedir. Çokkültürlülük, göçmen grupların kültürel farklılıklarını muhafaza ederek topluma aktif bir şekilde katkıda bulunmalarını sağlamakta ve kültürel çeşitliliğin toplumsal bir zenginlik olarak görülmesine öncülük etmektedir (Kymlicka, 2012). Kanada'nın bu yaklaşımı, yalnızca göçmenlerin sosyal uyum ve bütünleşme sürecini desteklemekle kalmayıp, ev sahibi toplumun da kültürel çeşitliliği benimsemesini ve bu farklılıklara uyum sağlamasını teşvik etmektedir. Bu karşılıklı etkileşim, göçmenlerin toplumsal kabul görme süreçlerini kolaylaştırırken, ev sahibi toplumun da sosyal uyum ve bütünleşme sürecinde aktif bir rol üstlenmesini incelemektedir. Böylece çokkültürlülük, çift yönlü bir sosyal uyum ve bütünleşme politikası olarak işlev görmektedir (Berry, 2011). Günümüzde birçok ülke, göçmenlerin toplumsal uyum süreçlerini desteklemek amacıyla benzer çokkültürlü yaklaşımları benimsemektedir. Almanya ve İsveç gibi ülkelerde uygulanan kapsamlı dil eğitimi programları, iş gücüne katılım teşvikleri ve vatandaşlık haklarına yönelik reformlar, göçmenlerin toplumsal hayata etkin katılımını hızlandıran başlıca sosyal uyum politikaları arasında yer almaktadır (Koopmans, 2010; Irastorza ve Törngren, 2022). Ancak bu yaklaşım, toplumsal birlik ve ortak kimlik oluşturma çabalarını zayıflattığı, gruplar arasındaki etkileşimi sınırlayarak toplumsal parçalanmaya neden olabileceği gerekçesiyle eleştirilmektedir (Vertovec ve Wessendorf, 2010). Parekh (2000), çokkültürcülüğü bireysel ve grup hakları arasındaki ilişkiyi anlamakta yetersiz kalan tek boyutlu yaklaşımlar, bireysel özgürlüğü ön plana çıkararak toplulukların kültürel ifadelerini sınırlayan liberal modeller ve kültürel görelilik ile evrensel değerler arasında denge kurma konusundaki eksiklikler üzerinden eleştirir. Ayrıca, kültürlerin statik değil dinamik olduğunu vurgulayarak kültürel sabitlik varsayımına itiraz eder ve çokkültürcülüğün pratikte uygulanabilirliği ile olası çatışmaların çözümüne dair belirsizliklere dikkat çeker.

3. YENİ MEDYA VE GÖÇMEN GRUPLARIN SOSYAL UYUM SÜRECİ

Dijital platformlar ve mobil uygulamalar, göçmenlerin sosyal uyum süreçlerini hızlandırmada önemli bir rol üstlenmektedir. Bu teknolojik araçlar, göçmenlerin buldukları ülkedeki sağlık hizmetlerine, sosyal desteğe ve diğer kamu hizmetlerine daha kolay erişim sağlamalarına yardımcı olarak bütünleşme süreçlerini hızlandırmaktadır (Drydakıs, 2021). Göçmenler, yeni medya araçlarını kullanarak hem ev sahibi ülkenin sosyal ve kültürel dinamiklerine uyum sağlamakta hem de kendi köken kültürleriyle olan bağlantılarını sürdürebilmektedir. Bu bağlamda, sosyal medya platformları ve dijital iletişim ağları, göçmenlerin sosyal kimliklerini yeniden inşa etmelerine, kültürel çatışmaları aşmalarına ve yeni topluluklarla etkileşim kurarak sosyal uyum süreçlerini

kolaylaştırmalarına olanak tanıyan önemli araçlar haline gelmiştir (Chen, 2010; Dekker ve Engbersen, 2014; Lim ve Pham, 2016). Yeni medya, göçmenlere kendilerini ifade etme, sosyal sermayelerini artırma ve çok katmanlı kimliklerinin sürekliliğini sağlama imkânı sunarak sosyal uyum süreçlerinde etkilidir (Park ve Gerrits, 2021).

Medya, göçmenlerin ev sahibi toplum tarafından nasıl algılanacağını belirlemede önemli bir role sahiptir. Göçmen gruplar hakkında medyada kullanılan dil, bu gruplarla ilgili haberlerin sunum biçimi ve göçmenlerin temsil ediliş tarzı, ev sahibi toplumda göçmenlere yönelik olumlu ya da olumsuz tutumların oluşmasında etkili olmaktadır (Ata, 2018; Yıldırım Başoğlu, 2023). Bu bağlamda, medyada göçmenlerin topluma katkılarının vurgulandığı ve kültürel değerlerinin/çoğulculuğun ön plana çıkarıldığı haberler, hakim toplumda göçmenlere yönelik daha hoşgörülü tutumların gelişmesine ve dolayısıyla sosyal uyum süreçlerinin hızlanmasına etki etmektedir (Akintayo ve diğerleri, 2024). Öte yandan, ötekileştirici ve suçlayıcı bir dilin hakim olduğu medya temsilleri, göçmenlere yönelik olumsuz tutumların ve önyargıların pekişmesine yol açarak sosyal uyum süreçlerini yavaşlatmakta ve göçmenlerin ev sahibi toplumda daha fazla marjinalleşmesine neden olmakta ve bu durum sosyal uyum süreçlerini yavaşlatmaktadır (Yıldırım Başoğlu, 2023). Dolayısıyla, ev sahibi toplumun göçmenlere yönelik tutumların oluşumunda medyanın etkisi (kullanılan dil ve temsil biçimleri) yadsınmamalıdır.

Yeni medya araçları, göçmen gruplar için yalnızca bir temsil aracı olmanın ötesinde, dil öğrenimi, iş gücüne piyasasına uyum ve sosyal destek ağlarına erişim gibi alanlarda önemli fırsatlar sunan çok yönlü bir platform işlevi görmektedir. Göçmenler, dijital platformları etkin bir şekilde kullanarak ev sahibi toplumun sosyal yapısına daha hızlı ve etkili bir biçimde uyum sağlayabilmekte ve bütünleşme süreçlerine aktif olarak katılabilmektedir. Sütüoğlu ve Vesek'in (2023) çalışması, sosyal medyanın göçmenlerin ev sahibi toplumun dilini ve kültürel normlarını öğrenmelerini kolaylaştırdığını ve bu sayede sosyal uyum süreçlerini hızlandırdığını ortaya koymaktadır. Aynı zamanda, yeni medya araçları göçmenlerin iş gücü piyasasına daha hızlı adapte olmalarına ve gerekli sosyal destek ağlarına daha kolay erişim sağlamalarına olanak tanımaktadır. Bu dijital destek mekanizmaları sayesinde göçmenler, hem önemli ekonomik kazanımlar elde etmekte hem de sosyal uyum süreçlerini daha etkin ve sürdürülebilir bir şekilde yönetmelerine olanak tanımaktadır (Sütüoğlu ve Vesek, 2023).

Yeni medya platformları, göçmenlerin ev sahibi toplumun dilini, iletişim kalıplarını ve sosyal normlarını daha yakından tanımalarına olanak tanırken, aynı zamanda kendi kültürel kimliklerini korumalarına ve paylaşımlarına imkân sunmaktadır. Bu sayede, Hendrickson ve Rosen'in (2017) belirttiği gibi, göçmenler ev sahibi ülkenin iletişim kalıplarını ve kültürel uyum dinamiklerini daha iyi anlayarak sosyal uyum süreçlerini hızlandırmaktadır. Özellikle sosyal medya kullanımı, göçmenlerin sosyal uyum, kimlik inşa süreçlerini ve öznel refahlarını olumlu yönde etkilemektedir (Wei ve Gao, 2017). Ayrıca, yeni medya ve dijital iletişim teknolojileri, göçmenlerin kökenleriyle olan bağlarını koruyarak kendi kültürel kimliklerini muhafaza etmelerine olanak tanırken, aynı zamanda kültürlerarası uyumu teşvik ederek sosyal uyum süreçlerini hızlandırabilir (Sawyer, 2011; Ahmad ve

diğerleri, 2014). Yeni medya platformlarının sunduğu sosyal etkileşim, göçmenlere hem bireysel hem de toplumsal düzeyde daha etkin bir sosyal uyum süreci sunarak kültürel farklılıkların köprülenmesine ve karşılıklı anlayışın güçlenmesine zemin hazırlamaktadır.

Yeni medya araçları, göçmenlerin dil öğrenimi, kültürel adaptasyon ve sosyal ağ geliştirme süreçlerini destekleyerek sosyal uyumlarını kolaylaştırmada önemli bir rol oynamaktadır (Marlowe, Bartley ve Collins, 2017). Ancak bu platformlar, nefret söylemi ve ayrımcılığın yayılmasına zemin hazırlayarak göçmenlerin sosyal uyum süreçlerini olumsuz etkileyebilme riskini de taşımaktadır. Yıldırım Başoğlu'nun (2023) belirttiği gibi, sosyal medyada hızla yayılan önyargılı haberler ve yanlış ya da manipülatif bilgiler, ev sahibi toplum üyelerinin göçmenlere karşı olumsuz tutumlarını pekiştirerek göçmenlere yönelik önyargıları derinleştirmektedir. Bu tür olumsuz medya içerikleri, yeni medya platformları aracılığıyla geniş kitlelere hızla ulaşarak göçmenlerin kamusal alandaki görünürlüklerini azaltmakta ve sosyal dışlanmaya yol açmaktadır. Azalan sosyal etkileşim ve sınırlı sosyalizasyon fırsatları, göçmenlerin ev sahibi toplumla anlamlı bağlar kurmasını ve sosyal ağlarını genişletmesini engelleyerek sosyal uyum süreçlerini yavaşlatmaktadır. Stieglitz ve Ross'un (2022) 'çift taraflı bir kılıç' olarak tanımladığı yeni medya platformları, bir yandan sosyal uyumu teşvik etme potansiyeline sahipken, diğer yandan yanlış bilgi ve duyarsız kullanım nedeniyle sosyal uyum ve bütünleşme süreçlerini olumsuz etkileyebilmektedir.

Dijital eşitsizlikler, dijital teknolojilere—özellikle internete—erişim, bu teknolojilerin etkin kullanımı, gerekli dijital becerilere sahip olma ve bireylerin bu alandaki yeterliliklerine ilişkin öz algıları gibi farklılıkları kapsamaktadır (Robinson ve diğerleri, 2015). Bu eşitsizlikler, sağlık hizmetlerine erişim, siyasi katılım ve ekonomik faaliyetler gibi bireylerin yaşam şanslarını ve sosyoekonomik yörüngelerini belirleyen geleneksel eşitsizlik türleriyle kesişen çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Dijital eşitsizliklerin kapsamlı bir şekilde analiz edilmesi, bu olgunun daha geniş bir teorik bağlama yerleştirilmesini ve diğer iletişim araçlarında gözlemlenen eşitsizliklerle karşılaştırılarak değerlendirilmesini gerektirmektedir (DiMaggio ve diğerleri, 2004). Günümüzde, dijital eşitsizlikler, dezavantajlı grupların dijital teknolojilere erişimde ve bu teknolojileri etkili bir şekilde kullanma becerilerinde karşılaştıkları güçlükler nedeniyle toplumsal adaletsizliklerle yakından ilişkili bir sorun olarak öne çıkmaktadır (Helsper, 2021).

Dijital uçurum, bireylerin ekonomik fırsatlara erişimini kısıtlamanın ötesinde, kamusal yaşama katılım düzeylerini ve sosyal uyum süreçlerini de olumsuz yönde etkilemektedir. Toplumların hızla dijitalleşmesi, özellikle göçmen gruplar üzerinde derin etkiler yaratarak mevcut toplumsal eşitsizliklerin daha belirgin hale gelmesine neden olmaktadır (Buchert, Wrede ve Kouvonen, 2024; McAuliffe, Blower ve Beduschi, 2021). Göçmenler, dijital teknolojilere ve temel dijital hizmetlere erişimde önemli engellerle karşılaşmakta, bu durum sosyal uyum ve toplumsal katılım süreçlerini zorlaştırarak mevcut eşitsizlikleri daha da derinleştirmektedir (Buchert ve diğerleri, 2023). Dijital teknolojilere erişimde yaşanan eşitsizlikler, göçmen grupların ev sahibi topluma adil bir şekilde bütünleşme ve toplumsal yapıya katkı sağlama potansiyelini sınırlamakta; dolayısıyla dijital uçurum, sosyal uyumun sağlanmasının önünde ciddi bir engel teşkil etmektedir. Bu bağlamda, dijital eşitsizliklerin

giderilmesi, göçmen grupların kapsayıcı ve eşitlikçi sosyal uyum ve bütünleşme sağlamalarına olanak tanıyabilir.

Göçmenler arasındaki dijital uçurum; dijital teknolojilere erişimde yaşanan zorluklar, yetersiz dijital beceriler, yaş, eğitim düzeyi ve ekonomik kısıtlamalar gibi faktörler nedeniyle giderek derinleşmektedir (Reichel Siegel ve Tudela, 2015). Bu durum, göçmenlerin sosyalizasyon süreçlerini ve toplumsal yaşama etkin katılımlarını sınırlayarak sosyal uyum süreçlerini olumsuz etkilemektedir (Alam ve Imran, 2015). Dijital teknolojilere yeterli erişim sağlayamayan göçmenler, iş gücü piyasasına katılım, eğitim olanaklarından faydalanma, dil eğitimi alma, kültürel uyumu destekleyen çevrimiçi topluluklara katılma ve sosyal hizmetlere erişim gibi alanlarda önemli engellerle karşılaşmaktadır. Bu durum, göçmenlerin ev sahibi toplumla sosyal uyum ve bütünleşme süreçlerinin kesintiye uğramasına yol açmakta, dijital eşitsizliklerin artmasına neden olmakta ve göçmenlerin mevcut fırsatlardan yararlanma imkânlarını kısıtlamaktadır.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma, yeni medya platformlarının göçmenlerin ev sahibi toplumla sosyal uyum ve bütünleşme süreçleri üzerindeki etkisini ayrıntılı olarak ele almaktadır. Yeni medya araçları, göçmenlerin dil edinimi, iş gücü piyasasına uyumu ve sosyal destek ağlarına erişimi gibi bütünleşme süreçlerini kolaylaştırmada önemli bir rol üstlenmektedir. Bu platformların, göçmenlerin ev sahibi toplumun sosyal yapısını, kültürel normlarını ve değerlerini daha kısa sürede öğrenmelerine olanak tanıdığı, aynı zamanda sosyo-kültürel farklılıkları daha iyi anlayarak içselleştirmelerine imkan vermektedir. Dijital medya, göçmenlerin aidiyet algısı inşa süreçlerine destekleyerek ev sahibi toplumla daha güçlü ve derin bağlar kurmalarına yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda, yeni medya araçlarının sosyal uyum süreçlerini hızlandırma potansiyeli, göçmenlerin toplumsal bütünleşme sürecini hızlandırması ve daha kapsayıcı bir toplum yapısının oluşumuna katkı sunması açısından avantajlar sunmaktadır.

Ancak, yeni medyanın göçmenlerin sosyal uyum süreçlerine sağladığı katkıların yanı sıra, medyadaki göçmen temsilleri, ev sahibi toplumun göçmenlere yönelik tutumlarını şekillendirme ve pekiştirme işlevi de görmektedir. Sosyal medya ortamında hızla yayılan nefret söylemi ve yanlış bilgilendirme içerikleri, göçmenlerin ev sahibi topluma sosyal uyum ve bütünleşme süreçlerini zorlaştıran faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Nefret söylemi, toplumsal kutuplaşmayı derinleştirerek göçmenlerin toplumsal bağlarını zayıflatmakta ve sosyal dışlanma riskini artırmaktadır. Bu durum, göçmen gruplar içinde dayanışmayı güçlendirse de, ev sahibi toplumla olan sosyal etkileşimi önemli ölçüde azaltmaktadır. Aynı zamanda dijital eşitsizlikler, göçmenlerin sosyal uyum süreçlerini olumsuz etkilemektedir. Düşük gelir düzeyine veya sınırlı eğitim olanaklarına sahip göçmenler, dijital araçlara ve internete erişimde karşılaştıkları sorunlar nedeniyle sosyal medya ve dijital platformlardan yeterince faydalanamamakta, bu da sosyal uyum süreçlerinin yavaşlamasına veya kesintiye uğramasına yol açmaktadır.

Günümüzde medyanın – özellikle yeni medyanın – toplumla üzerindeki güçlü etkisi göz önüne alındığında, göçmenlerin uyum süreçlerinde yalnızca bireysel düzeyde değil, toplumsal düzeydeki etkisi de dikkate alınmalıdır. Bu bağlamda, yeni medya araçlarının daha sorumlu bir şekilde kullanılması ve dijital okuryazarlığın artırılması, göçmenlerin sosyal uyum süreçlerini desteklemek adına önemli adımlar olarak değerlendirilmektedir. Gelecekteki araştırmalar, yeni medya platformlarının göçmenlerin sosyal uyum süreçleri üzerindeki etkilerinin daha ayrıntılı bir şekilde incelenmesi ve bu süreçte karşılaşılan dijital eşitsizliklerin azaltılmasına yönelik politikaların geliştirilmesi adına kritik bir araştırma alanı olarak öne çıkmaktadır. Dijital eşitsizliklerin azaltılması, yalnızca göçmenlerin ev sahibi topluma daha etkin katılımını sağlamakla kalmayacak, aynı zamanda toplumsal eşitsizliklerin azalması ve toplumsal bütünleşmenin güçlenmesine de katkı sunacaktır.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Makalenin tüm süreçlerinde Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi'nin araştırma ve yayın etiği ilkelerine uygun olarak hareket edilmiştir.

Yazarların Makaleye Katkı Oranları

Makalenin tamamı Barış Çağırkan tarafından kaleme alınmıştır.

Çıkar Beyanı

Yazarın herhangi bir kişi ya da kuruluş ile çıkar çatışması yoktur.

KAYNAKÇA

- Adsera, A., & Pytlikova, M. (2016). Language and migration. V. Ginsburgh & S. Weber (Ed.), *The Palgrave Handbook of Economics and Language* (s. 342-372) içinde. London: Palgrave Macmillan UK.
- Advani, A., & Reich, B. (2015). *Melting pot or salad bowl: The formation of heterogeneous communities* (No. W15/30). Retrieved from <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/145442/1/836446259.pdf>
- Ager, A., & Strang, A. (2008). Understanding integration: A conceptual framework. *Journal of Refugee Studies*, 21(2), 166-191.
- Ahmad, A. L., Mirza, E., Mohd, R. H., Pawanteh, L., & Salman, A. (2014). Adaptation and the new media technology: A study on Malaysian students in Australia and United Kingdom. *Malaysian Journal of Communication*, 30(1), 195-206.
- Akintayo, O. T., Atobatele, F. A., & Mouboua, P. D. (2024). The dynamics of language shifts in migrant communities: Implications for social integration and cultural preservation. *International Journal of Applied Research in Social Sciences*, 6(5), 844-860.
- Alam, K., & Imran, S. (2015). The digital divide and social inclusion among refugee migrants: A case in regional Australia. *Information Technology & People*, 28(2), 344-365.
- Berray, M. (2019). A critical literary review of the melting pot and salad bowl assimilation and integration theories. *Journal of Ethnic and Cultural Studies*, 6(1), 142-151.
- Berry, J. W. (1997). Immigration, acculturation, and adaptation. *Applied Psychology*, 46(1), 5-34.
- Berry, J. W. (2011). Integration and multiculturalism: Ways towards social solidarity. *Papers on Social Representations*, 20(2), 1-21.

- Berry, J. W., Kim, U., Minde, T., & Mok, D. (1987). Comparative studies of acculturative stress. *International Migration Review*, 21(3), 491-511.
- Berumen, F. C. (2019). Resisting assimilation to the melting pot. *Journal of Culture and Values in Education*, 2(1), 81-95.
- Bikales, G., & Imhoff, G. (2021). A kind of discordant harmony: Issues in assimilation. D. E Simcox (Ed.), *US Immigration in the 1980s* (s. 137-150) içinde. London: Routledge.
- Brueckner, J. K., & Smirnov, O. (2007). Workings of the melting pot: Social networks and the evolution of population attributes. *Journal of Regional Science*, 47(2), 209-228.
- Buchert, U., Kempainen, L., Olakivi, A., Wrede, S., & Kouvonen, A. (2023). Is digitalisation of public health and social welfare services reinforcing social exclusion? The case of Russian-speaking older migrants in Finland. *Critical Social Policy*, 43(3), 375-400.
- Buchert, U., Wrede, S., & Kouvonen, A. (2024). Persisting inequalities in the digitalized society: Migrant women facing coercive dimensions of everyday digitalization. *Information, Communication & Society*, 27(5), 935-950.
- Castles, S., & Miller, M. J. (2009). Migration in the Asia-Pacific region. *Migration Information Source*. Retrieved from <https://www.migrationpolicy.org/article/migration-asia-pacific-region>
- Castles, S., De Haas, H., & Miller, M. J. (2014). *The age of migration: International population movements in the modern world*. London: Palgrave Macmillan.
- Chen, W. (2010). Internet-usage patterns of immigrants in the process of intercultural adaptation. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 13(4), 387-399.
- Cutler, D. M., Glaeser, E. L., & Vigdor, J. L. (2008). Is the melting pot still hot? Explaining the resurgence of immigrant segregation. *The Review of Economics and Statistics*, 90(3), 478-497.
- Çağırkan, B. (2016). Göç, hibrit kimlik ve aidiyet: Yeni topluluklar, yeni kimlikler. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(8), 2613-2623.
- Dekker, R., & Engbersen, G. (2014). How social media transform migrant networks and facilitate migration. *Global Networks*, 14(4), 401-418.
- DiMaggio, P., Hargittai, E., Celeste, C., & Shafer, S. (2004). From unequal access to differentiated use: A literature review and agenda for research on digital inequality. *Social Inequality*, 1, 355-400.
- Drydakis, N. (2021). Mobile applications aiming to facilitate immigrants' societal integration and overall level of integration, health and mental health. Does artificial intelligence enhance outcomes?. *Computers in Human Behavior*, 117, 106661.
- Dustmann, C., & Fabbri, F. (2003). Language proficiency and labour market performance of immigrants in the UK. *Economic Journal*, 113(489), 695-717.
- Frey, W. H. (2011). Melting pot cities and suburbs: Racial and ethnic change in metro America in the 2000s. Retrieved from https://reimagineerpe.org/files/0504_census_ethnicity_frey.pdf
- Gordon, M. M. (1964). *Assimilation in American life: The role of race, religion, and national origins*. New York: Oxford University Press.
- Grunfeld, A. T. (1985). In search of equality: Relations between China's ethnic minorities and the majority Han. *Bulletin of Concerned Asian Scholars*, 17(1), 54-67.
- Helsper, E. (2021). *The digital disconnect: The social causes and consequences of digital inequalities*. London: Sage Publications.

- Hendrickson, B., & Rosen, D. (2017). Insights into new media use by international students: Implications for cross-cultural adaptation theory. *Social Networking*, 6(2), 81-106.
- Hirschman, C. (1983). America's melting pot reconsidered. *Annual Review of Sociology*, 9, 397-423.
- International Organisation for Migration (IOM). (2024). Veri ve kaynaklar. Retrieved from <https://turkiye.iom.int/tr/veri-ve-kaynaklar>
- Irastorza, N., & Törnngren, S. O. (2022). Melting pot or salad bowl? An overview of mixed families in Sweden. *Journal of Critical Mixed Race Studies*, 1(2), 105-128.
- Kamali, M. (1999). Distorted integration: Problems of monolithic order. *Innovation: The European Journal of Social Science Research*, 12(1), 81-97.
- Kivisto, P. (2004). What is the canonical theory of assimilation?. *Journal of the History of the Behavioral Sciences*, 40(2), 149-163.
- Komito, L. (2011). Social media and migration: Virtual community 2.0. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 62(6), 1075-1086.
- Koopmans, R. (2010). Trade-offs between equality and difference: Immigrant integration, multiculturalism and the welfare state in cross-national perspective. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 36(1), 1-26.
- Kwok-Bun, C., & Plüss, C. (2013). Modelling migrant adaptation: Coping with social strain, assimilation, and non-integration. *International Sociology*, 28(1), 48-65.
- Kymlicka, W. (2012). *Multiculturalism: Success, failure, and the future*. Washington: Migration Policy Institute.
- Laubenthal, B. (2023). Introduction: Assimilation, integration or transnationalism? An overview of theories of migrant incorporation. *International Migration*, 61(1), 84-91.
- Lim, S. S., & Pham, B. (2016). 'If you are a foreigner in a foreign country, you stick together': Technologically mediated communication and acculturation of migrant students. *New Media & Society*, 18(10), 2171-2188.
- Maddern, S. W. (2013). Melting pot theory. I. Ness (Ed.), *The Encyclopaedia of Global Human Migration* (s. 1-4) içinde. New Jersey: Blackwell Publishing.
- Marlowe, J. M., Bartley, A., & Collins, F. (2017). Digital belongings: The intersections of social cohesion, connectivity and digital media. *Ethnicities*, 17(1), 85-102.
- McAuliffe, M., Blower, J., & Beduschi, A. (2021). Digitalization and artificial intelligence in migration and mobility: Transnational implications of the COVID-19 pandemic. *Societies*, 11(4), 1-13.
- Parekh, B. (2000). *Rethinking multiculturalism: Cultural diversity and political theory*. London: Macmillan Press.
- Park, A. S. (2003). A theology of enhancement: Multiculturality in self and community. *Journal of Pastoral Theology*, 13(2), 14-33.
- Park, R. E. (1914). Racial assimilation in secondary groups with particular reference to the Negro. *American Journal of Sociology*, 19(5), 606-623.
- Park, S., & Gerrits, L. (2021). How migrants manifest their transnational identity through online social networks: Comparative findings from a case of Koreans in Germany. *Comparative Migration Studies*, 9(1), 1-17.
- Portes, A., & Rumbaut, R. G. (2001). *Legacies: The story of the immigrant second generation*. California: University of California Press.

- Portes, A., & Zhou, M. (1993). The new second generation: Segmented assimilation and its variants. *Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 530(1), 74-96.
- Qamar, A. H. (2024). Young adult migrants' social experiences in Sweden: 'Melting pot' and 'salad bowl' perspectives on social integration. *Children & Society*. DOI: <https://doi.org/10.1111/chso.12857>
- Reichel, D., Siegel, M., & Tudela, J. C. A. (2015). *ICT for the employability and integration of immigrants in the European Union: A qualitative analysis of a Survey in Bulgaria, the Netherlands and Spain*. Retrieved from <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC93966>
- Robinson, L., Cotten, S. R., Ono, H., Quan-Haase, A., Mesch, G., Chen, W., ... & Stern, M. J. (2015). Digital inequalities and why they matter. *Information, Communication & Society*, 18(5), 569-582.
- Rudiger, A., & Spencer, S. (2003). Göçmenlerin ve etnik azınlıkların toplumsal bütünleşmesi: Ayrımcılıkla mücadele politikaları (S. Çopuroğlu, Çev.). *Toplum ve Bilim*, 97, 143-176.
- Saggar, S., Somerville, W., Ford, R., & Sobolewska, M. (2012). The impacts of migration on social cohesion and integration: Final report to the Migration Advisory Committee. Retrieved from https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/258355/social-cohesion-integration.pdf
- Şan, M. K., & Yıldırım, E. (2023). Eritme potasından kültürel çoğulculuğa Amerikan deneyimi: "Crash/Çarpışma" filmi bağlamında bir çözümleme. *Abant Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(3), 1496-1512.
- Sawyer, R. (2011). The Impact of new social media on intercultural adaptation. senior honors projects. Retrieved from <http://digitalcommons.uri.edu/srhonorsprog/>
- Stieglitz, S., & Ross, B. (2022). The impact of social media on social cohesion: A double-edged sword. *Media and Communication*, 10(2), 104-107.
- Sütlüoğlu, T., & Vesek, S. (2023). Suriyelilerin ulusötesi ilişkilerinde ve göç sonrası uyum süreçlerinde sosyal medyanın rolü. *Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi*, 39, 35-61.
- Vertovec, S., & Wessendorf, S. (2010). Introduction: Assessing the backlash against multiculturalism in Europe. S. Vertovec & S. Wessendorf (Ed.), *The multiculturalism Backlash European Discourses, Policies and Practices* (s. 1-31) içinde. London: Routledge.
- Wei, L., & Gao, F. (2017). Social media, social integration and subjective well-being among new urban migrants in China. *Telematics and Informatics*, 34(3), 786-796.
- Yıldırım Başoğlu, M. (2023). Medya ve toplumda göçmen algısı. *Muhakeme Dergisi*, 6(2), 58-67.